

Yükseköğretim Programlarına Yerleşen Öğrencilerin Yaşadıkları Sorunlara Yönelik Nitel Bir Çalışma

Yrd. Doç. Dr. Murat Tuncer¹, Araş. Gör. Feyzi Kaysi²

¹Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 23119, Elazığ, Türkiye

²İstanbul Üniversitesi Teknik Bil. MYO, İstanbul, Türkiye

Özet

Yükseköğretime henüz başlamış öğrencilerin yaşadıkları problemlerin tespit edilmesi sağlıklı bir mesleki eğitimin verilmesi, sağlıklı bir kişilik yapısının oluşturulması, özgüveni yüksek bireylerin yetiştirilmesi açısından önemlidir. Üniversite öğrencilerinin problemlerini yine onların değerlendirmelerinden yola çıkarak belirlemek bu gençlere yönelik program ve hizmetlerin geliştirilmesinde bir dönüt niteliği taşıyacaktır. Bu araştırma bu önemden yola çıkılarak planlanmıştır. Araştırmada veri toplama tekniği olarak görüşme kullanılmıştır. Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesinden 50 (5 program her programdan 10 öğrenci), İstanbul Üniversitesi Teknik Bilimleri Meslek Yüksekokulundan 50 (5 program her programdan 10 öğrenci) olmak üzere toplam 100 öğrenci ile görüşme yapılarak ortaöğretim ve yükseköğretim esnasındaki eğitimlerini öğretim elemanı, öğrenme ortamı, arkadaşlık ilişkileri, yönetim boyutlarında karşılaştırmaları istenmiştir. Öğrencilerin görüşleri analiz edilerek yaşadıkları problemler saptanmaya çalışılmıştır. Öğrenci görüşlerine göre öğretim elemanı boyutunda yaşadıkları öncelikli sorun öğretim elemanlarının her şeyi anlatmamalarıdır. Öğrenme ortamı boyutunda atölye ve laboratuvar eksikliği ilk sırayı alan sorun alanı olmuştur. Öğrenciler yükseköğretimdeki arkadaşlıkların çıkara dayalı ve yapmacık olmasından yakınmışlardır. Yönetim boyutunda ise yöneticilerin sorunlarıyla ilgilenmediklerini hatta yöneticileri hiç görmediklerini ifade etmişlerdir. Tespit edilen sorunların niteliğine bakıldığında yükseköğretime geçiş hakkı kazanan öğrencilere yönelik olarak bir oryantasyon faaliyetinin planlanması gerektiği görülmektedir. Bunun yanında yöneticilerin görüşme gün ve saatleri planlamaları ve derslerin uygulama ağırlık işlenmesinin sorunların aşılmasında önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Yükseköğretim, öğrenci sorunları, yükseköğretime geçiş, eğitim-öğretim.

Giriş

Öğretim kademesi olarak yükseköğretimin diğer öğretim kademelerinden belli ölçülerde farklılaşması beklenir. Bir mesleğe yönelik olması bu farklılaşmaya zemin hazırlayan nedenlerden biridir. Bir diğer neden olarak öğretici, öğrenme ortamı gibi oldukça geniş bir yelpazede yeniliklerle tanışılması olarak gösterilebilir. Bu yeni durumlara öğrencilerin adaptasyonunun sağlanması noktasında yükseköğretim kurumlarının sistemli bir çalışma yapmadığı da bilinmektedir. Şu halde öğrencilerin bütün bu değişimleri yaşayarak öğrenmesi ve bireysel çözüm mekanizmaları geliştirerek problemlerin üstesinden gelmesinin beklendiğini söylemek yanlış olmaz. Birey bu süreçte farkında olarak ya da olmayarak yaşantılarını anlamlandırır ve bir öz-düzenleme yapar. Bu durum aslında bir uyum çabasıdır. Özkan ve Yılmaz'ında (2010) işaret ettiği gibi insan yaşamındaki her değişiklik uyum sürecini beraberinde getirir. Bu değişimlerin gelişimsel özellikler bakımından en çalkantılı döneme denk gelmesi ise olaya

başka bir boyut kazandırır. Bu dönemdeki öğrenciler ne bir yetişkindir ne de bir çocukturlar. Çocukluktan yetişkinliğe geçmenin sıkıntılarını taşımaktadırlar (Özgüven, 1992).

Bireyin bu değişimler evresine uyum sağlaması beklenir. Ancak bu her zaman gerçekleşmeyebilir. Nitekim Kutlu'da (2004) bu dönemde kişiler arası ilişkilerde güçlük, nevrotik eğilimler, memlekete duyulan özlem ve çevreye uyum sorunu gibi oldukça farklı yapı ve içerikteki sorunların bu dönemde görülebildiğinden bahsetmektedir. Özgüven ise (1992) bu yaş grubunda yaşanan problemleri gelecek ve iş bulma kaygıları, din ve ahlakla ilgili problemler, sosyal yaşamla ilgili problemler ve eğitim-öğretimle ilgili problemler şeklinde açıklamıştır. Gizir (2005), özellikle lisans düzeyindeki öğrenciler için üniversite yaşamını gençlerin sosyal, kişisel ve akademik yaşantıları deneyimledikleri önemli bir gelişim süreci olarak nitelemektedir. Ona göre gençler bu dönemde üniversite ortamına uyum sağlama, akademik beklenti ve talepleri karşılama, bağımsız olmayı başarma, arkadaş ve karşı cinsle olan ilişkilerini sorgulama gibi pek çok konuyla baş etmek durumundadır. Bu nedenle yükseköğretim kademesine henüz başlamış bireylerin takibi ve gerekli hallerde rehberlik faaliyetleriyle desteklenmesi gerekir. Kılıç (1995) üniversite öğrencilerinin önemli bir bölümünün psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ihtiyaç duyduklarına değinerek bu gençlerin geleceğin yetişkinleri olduğunu, dolayısıyla bu öğrencilere yaşadıkları sorunlarını aşmalarında yardım edilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Üniversite öğrencilerinin sorunlarına yönelik araştırmalara Ültanır (1998), Türküm ve diğerleri (2004), Kaygusuz (2002), Acar (1986) ve Arslan (2009) örnek olarak gösterilebilir.

Yükseköğretime henüz başlamış öğrencilerin yaşadıkları problemlerin tespit edilmesi sağlıklı bir mesleki eğitimin verilmesi, sağlıklı bir kişilik yapısının oluşturulması, özgüveni yüksek bireylerin yetiştirilmesi açısından önemlidir. Üniversite öğrencilerinin problemlerini yine onların değerlendirmelerinden yola çıkarak belirlemek bu gençlere yönelik program ve hizmetlerin geliştirilmesinde bir dönüt niteliği taşıyacaktır (Lucas, 1993). Bu araştırma bu önemden yola çıkılarak planlanmıştır.

Yöntem

Bu çalışmada görüşme tekniği ile veri toplama yoluna gidilmiştir. Kuş (2007) bu tekniği görüşmecinin önceden hazırladığı soruları sorduğu ve cevaplayıcının cevaplar verdiği amaçlı bir söyleşi olarak tanımlamaktadır. Görüşmede elde edilen veriler ile araştırma konusu kaynaştırılmaya çalışılır (Büyüköztürk ve Diğerleri, 2008). Araştırma kapsamında beş açık uçlu soru ile beş boyutta öğrenci görüşleri toplanmıştır. Öğrencilerin ifade ettikleri görüşler analiz edilerek araştırma başlangıcında saptanmış boyutlara göre problem durumları belirlenmeye çalışılmıştır. Bu boyutlar öğretim elemanı, öğrenme ortamı, arkadaşlık ilişkileri, yönetim ve bunların dışında kalan ve öğrencilerin belirtmek istedikleri durumları içeren bir başka boyut olmak üzere beş boyuttan oluşmaktadır. Elde edilen görüşler değerlendirilirken olumsuz görüşlerin yanı sıra olumlu görüşlerde ele alınmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın Evreni Fırat ve İstanbul Üniversitesidir. Örneklem ise Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesinde ve İstanbul Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören birinci sınıf öğrencileridir. Araştırma Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesindeki beş programdan onar öğrenci (5x10= 50 öğrenci), İstanbul Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulundaki beş programdan onar öğrenci (5x10= 50 öğrenci) olmak üzere toplamda 100 öğrenci üzerinde yürütülmüştür.

Bulgular

Bu bölümde elde edilen öğrenci görüşlerinden öğretim elemanı, öğrenme ortamı, arkadaşlık ilişkileri, yönetim boyutlarında yaşanan sorunlar saptanmaya çalışılmıştır. Veriler yüzde ve frekans şeklinde açıklanmış, her boyutta saptanan öncelikli üç problem alanı ayrıca ele alınmıştır.

Öğretim Elemanı Boyutuna Yönelik Öğrenci Görüşleri

Bu boyutta görüş belirten toplam öğrenci sayısı 82'dir. İfade edilen görüşler sadece bir problem içermesi bakımından değil, aynı zamanda olumlu bir tutum içermesi bakımından da ele alınmıştır. Bu boyuta ilişkin öğrenci görüşleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Öğrencilerin öğretim elemanlarına yönelik görüşleri.

Ortaöğretime Nazaran,	Yükseköğretimdeki öğretim elemanlarına yönelik görüşler							
	F.Ü.		E.F.		İ.Ü.T.B.M.Y.O.		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Daha bilgililer fakat her şeyi anlatmıyorlar	12	26	6	17	18	22		
Katı ve disiplinliler	5	11	3	8	8	10		
Bizlere karşı çok ilgisizler	7	15	8	22	15	18		
Bizlere karşı daha ilgililer	0	0	1	3	1	1		
Ezbere dayalı öğretim yapıyorlar, uygulama yaptırmıyorlar	3	7	1	3	4	5		
Daha serbestlik yanlısıdır	4	9	5	14	9	11		
Sorumluluğu öğrenciye verme taraftarıdır	2	4	0	0	2	2		
Aşırı yoğun bir tempoları var	2	4	1	3	3	4		
Samimiyetsizdirler	1	2	0	0	1	1		
Bir fark olduğunu düşünmüyorum	10	22	6	17	16	20		
Çok hızlı ders işliyorlar, plansız ve programsızdır	0	0	2	6	2	2		
Daha mesafeliler	0	0	3	8	3	4		
Toplam	46	100	36	100	82	100		

Örnek Bazı Görüşler:

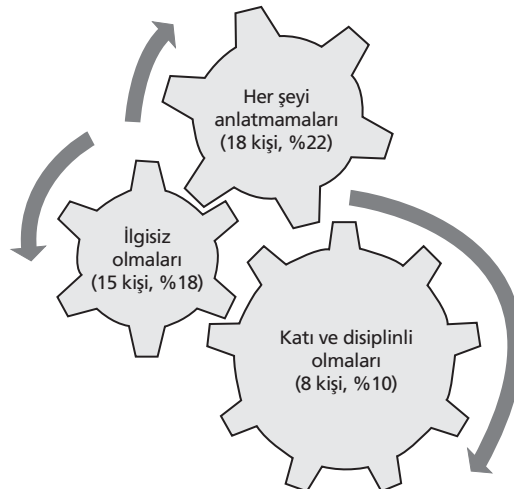
-“Ortaöğretim daha disiplinli, daha çok plan ve programa dayalı olduğu, abartılmadığı müddetçe idealdir. Yükseköğretim biraz daha rahat ve programsız. Yapılan duyurulardan sonra haberimiz oluyor. Bu açıdan lise daha derli toplu.”

-“Yükseköğretimde öğrenciler ortaöğretime göre çok daha fazla öğrenciye eğitim verdikleri için dolayısıyla çok hızlı ilerlediği için ilgi anlamında sorun yaşadım.”

-“Hocalarımızla Ortaöğretimde çok uygulama yapıyorduk. Yükseköğretimde bocalarımız uygulamadan daha çok teoriye önem veriyor. Bunun haricinde bir sorun yok.”...

Tabloda da görüldüğü gibi Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesinde “Öğretim elemanlarının her şeyi anlatmaması” başlıca sorun olarak ifade edilmişken İstanbul Üniversitesi Teknik Bilimleri Meslek Yüksekokulunda “Öğretim elemanlarının ilgisizliği” en önemli sorun olarak gösterilmiştir. Her iki grup birlikte düşünüldüğünde tespit edilen sorun alanları Şekil 1’deki gibi özetlenebilir.

Şekilde de görüldüğü gibi öğrencilerin problem olarak ilk sırada gösterdikleri öğretim elemanlarının her şeyi anlatmamalarıdır. Bu görüşü ilgisiz olmaları ve katı ve disiplinli olmaları izlenmiştir.

Şekil 1: Öğretim elemanlarına yönelik öğrenci görüşlerinden tespit edilen başlıca sorunlar.

Öğrenme Ortamına Yönelik Öğrenci Görüşleri

Bu bölümde öğrencilerin ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarındaki öğrenme ortamlarını karşılaştırarak aktardıkları görüşleri ele alınmıştır. Görüş belirten öğrenci sayısı 72'dir. Elde edilen bulgular Tablo 2'de görülmektedir.

Tablo 2: Öğrencilerin öğrenme ortamına yönelik görüşleri.

	Yükseköğretimdeki öğrenme ortamlarına yönelik görüşler					
	F.Ü. E.F.		İ.Ü.T.B.M.Y.O.		Toplam	
Ortaöğretime Nazaran,	f	%	f	%	f	%
Öğrenme ortamları gayet iyi, detaylı ve iyi planlanmış	17	47	4	11	21	29
Özellikle atölye ve laboratuvar imkânlar daha kısıtlı	2	6	13	36	15	21
Sınıflar çok kalabalık	5	4	9	25	14	19
Sıkıcı	1	3	1	3	2	3
Katılıma açık ve teşvik edici	1	3	2	6	3	4
İmkânlar daha iyi ancak yeterince kullanılmıyor	3	8	2	6	5	7
Bir fark olduğunu düşünmüyorum	7	19	5	14	12	17
Toplam	36	100	36	100	72	100

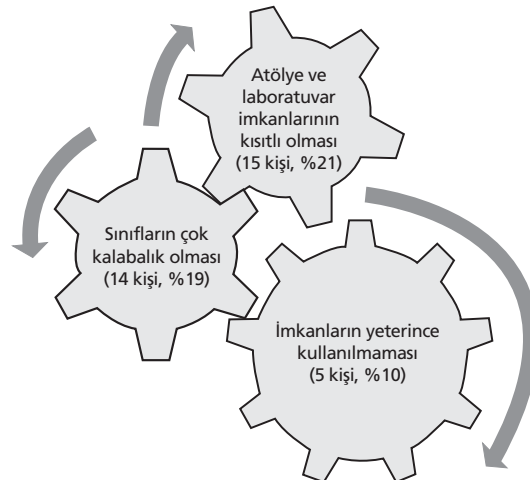
Örnek Bazı Görüşler:

-“Ortaöğretimde laboratuvar, projeksiyon gibi araçlardan daha çok yararlanıyorduk. Ancak yükseköğretimde pek yararlanma imkânımız olmadı.”

-“Sürekli teorik ders işleniyor pratik yapamıyoruz atölye ortamı yok İngilizce dersi Cumartesi gününe alındı tek tatil günümüz kaldı.”

-“Yükseköğretim daha kalabalık, ders işlenen mekân çok büyük, derse odaklanmakta zorluk çekiyorum.”

Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğrenme ortamlarına yönelik memnuniyet düzeyi daha yüksek (17 kişi, %47) bulunmuştur. Fırat Üniversitesindeki öğrencileri öğrenme ortamlarına yönelik olarak en çok imkânların yeterince kullanılmaması sorun olarak dile getirmişken, İstanbul Üniversitesi Teknik Bilimler M.Y. Okulundaki öğrenciler uygulama yapacakları atölye v.b. imkânlardan yoksun oldukları belirtmişlerdir. Her iki grup birlikte düşünüldüğünde tespit edilen sorun alanları Şekil 2'deki gibi özetlenebilir.

Şekil 2: Öğrenme ortamına yönelik öğrenci görüşlerinden tespit edilen başlıca sorunlar.

Şekil 2'de görüldüğü gibi öğrenme ortamı boyutundaki başlıca sorunlar olarak atölye ve laboratuvar imkânlarının kısıtlı olması, sınıfların kalabalık olması ve imkânların yeterince kullanılmaması gösterilmiştir.

Arkadaşlık İlişkilerine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Bu boyutta 85 öğrenci görüş açıklamıştır. Bu boyuttaki öğrenci görüşleri Tablo 3'te görülmektedir.

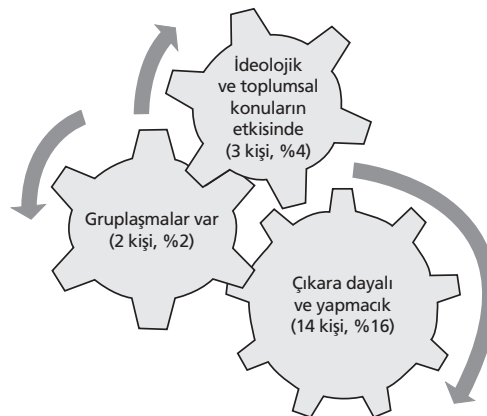
Tablo 3: Öğrencilerin yükseköğretimdeki arkadaşlık ilişkilerine yönelik görüşleri.

	Yükseköğretimdeki arkadaşlık ilişkilerine yönelik görüşler					
	F.Ü. E.F.		İ.Ü.T.B.M.Y.O.		Toplam	
Ortaöğretime Nazaran,	f	%	f	%	f	%
Daha iyi	7	16	10	24	17	20
Çıkara dayalı ve yapmacık	9	20	5	12	14	16
Daha seviyeli ve düzgün	3	7	4	10	7	8
Gruplaşmalar çoğunlukta	1	2	1	2	2	2
Daha çok sorumluluk gerektiriyor	2	5	1	2	3	4
Daha fazla soruna yol açabiliyor	2	5	3	7	5	6
Farklı kişi ve kültürleri tanıma fırsatı veriyor	6	14	2	5	8	9
Daha kötü	6	14	7	17	13	15
Bir fark olduğunu düşünmüyorum	5	11	8	20	13	15
İdeoloji ve toplumsal konuların etkisinde	3	7	0	0	3	4
Toplam	44	100	41	100	85	100

Örnek Bazı Görüşler:

- “Yükseköğretimdeki çevre ortaöğretimden daha güzel, kendine güvenim daha çok artıyor. Arkadaş çevremle rahat gezebiliyorum.”
- “Lisede kardeşlik bağı kurulur. Yükseköğretimde ise sadece arkadaşlık kuruluyor. Belli başlı yakın arkadaşlarımızın dışında karşılıklı arkadaşlıklar kuruluyor. Yani çıkar amaçlı arkadaşlıklar var.”
- “Ortaöğretimin arkadaş ve sosyal çevre bakımından daha iyi olduğunu düşünüyorum. Çünkü aynı memleketin insanların birbirlerini anlamları daha kolay diye düşünüyorum. Yükseköğretimde ise şu anda bile sınıfımdaki çoğu kişinin adını bilmiyorum”

Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin arkadaşlığa yönelik görüşlerine bakıldığında en yüksek oran “çıkarcı ve yapmacık” şeklinde tanımlanan (9 kişi, %20) bir arkadaşlık ortamının olduğu görülmüştür. İstanbul Üniversitesi Teknik Bilimler M.Y. Okulundaki öğrenciler ise en çok “Ortaöğretime nazaran daha iyi” görüşünü (10 kişi, %24) dile getirmişlerdir. Her iki grup birlikte düşünüldüğünde tespit edilen sorun alanları Şekil 3'deki gibi özetlenebilir.

Şekil 3: Arkadaşlık ilişkilerine yönelik öğrenci görüşlerinden tespit edilen başlıca sorunlar.

Şekil 3’de de görüldüğü gibi yükseköğretimdeki arkadaşlık ilişkilerinin çıkara dayalı, yapmacık, gruplaşmaların görüldüğü ve ideolojik ve toplumsal konuların etkisinde olarak nitelenmiştir.

3.4. Kurum Yöneticilerine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Bu boyutta öğrencilerin ortaöğretimdeki ve yükseköğretimdeki kurum yöneticilerini değerlendirmeleri istenmiştir. Öğrencilerin belirttikleri görüşler tablolaştırılarak sorun alanları saptanmaya çalışılmıştır. Bu sürece ilişkin bulgular Tablo 4’de özetlenmiştir.

Tablo 4: Öğrencilerin kurum yönetim kademesine yönelik görüşleri.

	Yükseköğretimdeki yönetim kademesine yönelik görüşler					
	F.Ü. E.F.		İ.Ü.T.B.M.Y.O.		Toplam	
Ortaöğretime Nazaran,	f	%	f	%	f	%
Daha anlayışlılar, serbestlik tanıyorlar	7	18	7	20	14	19
Katı ve Kuralcı	9	23	2	6	11	15
Sorunlarımızla ilgilenmiyorlar	7	18	7	20	14	19
Yönetime ulaşamıyoruz	5	13	1	3	6	8
Bizi gelişmelerden haberdar etmiyorlar	2	5	4	11	6	8
Sorun yok, gayet iyi	8	20	4	11	12	16
Bir fark olduğunu düşünmüyorum	2	5	1	3	3	4
İşler çok yavaş ilerliyor	0	0	5	14	5	7
Yönetimi hiç görmedim, tanımıyorum	0	0	2	6	2	3
Çok daha kötü	0	0	2	6	2	3
Toplam	40	100	35	100	75	100

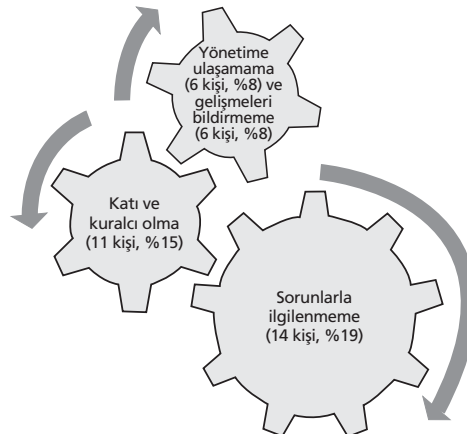
Örnek Bazı Görüşler:

-“İsitedeki müdürümüz Müslüm Gürses gibiydi onun yanına yaklaşamıyorduk fakat seviyorduk. Ama buradakileri görmek değil adlarını bile bilmiyoruz.”

-“Sorunlarımıza çözüm bulunmuyor”

-“Öğrenci işlerini hep geç yapıyorlar. Bilgilendirmeler zamanında yapılmıyor.”

Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencileri yöneticileri katı ve kuralcı olarak tanımlarken (9 kişi, %23), İstanbul Üniversitesi Teknik Bilimler M.Y. Okulundaki öğrenciler sorunlarıyla ilgilenilmemesini (7 kişi, %20) başlıca sorun olarak ifade etmişlerdir. Her iki grup birlikte düşünüldüğünde tespit edilen sorun alanları Şekil 4’deki gibi özetlenebilir.

Şekil 4: Kurum yönetimine yönelik öğrenci görüşlerinden tespit edilen başlıca sorunlar.

Şekilden de anlaşılacağı üzere yöneticilerin sorunlarla ilgilenmediği, katı ve kuralcı olduğu ve ulaşılmaz olduğu ve gelişmelerden öğrencileri yeterince bilgilendirmediği düşünülmektedir.

Diğer Konulara Yönelik Öğrenci Görüşleri

Araştırmada öğrencilerin yöneltilen açık uçlu sorular dışında ayrıca belirtmek istedikleri bir konu olup olmadığı sorulmuştur. Bu bölüme toplamda 55 öğrenci görüşleriyle katkı yapmıştır. Bu bulgular Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: Öğrencilerin belirttikleri diğer konular.

	Yükseköğretimdeki diğer konulara yönelik görüşler					
	F.Ü. E.F.		İ.Ü.T.B.M.Y.O.		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Daha fazla sosyal etkinlik planlanmalı	1	7	2	5	3	5
Ulaşım problemleri yaşıyoruz(uzaklık, araç yetersizliği)	7	50	8	20	15	27
Yurt olanakları iyi değil	4	29	10	24	14	25
Laboratuara ihtiyacımız var, yeterince uygulama yapamıyoruz	1	7	4	10	5	9
Güvenlik zafiyeti var	1	7	0	0	1	2
Aşırı güvenlik önlemleri var	0	0	1	2	1	2
Otomasyon sistemi sorunlu	0	0	5	12	5	9
Katkı payını ödeyemiyoruz	0	0	11	27	11	20
Toplam	14	100	41	100	55	100

Örnek Bazı Görüşler:

- “yemekhane çok erken kapanıyor yemekler soğuk çıkıyor akşamları 2. öğretime daha pahalı satılıyor örtüleri pislik içinde.”
- “üniversitede hiçbir sistem oturmamış nokta otomasyon problemleri notlar yanlış giriliyor.”
- “Sosyallik bakımından biraz daha fazla konser organizasyonu olsa iyi olur.”

Öğrencilerin öğretim elemanı, öğrenme ortamı, yönetim ve arkadaşlık ilişkileri dışında belirtmek istedikleri sorunlara bakıldığında sırasıyla ulaşım problemleri, yurtla ilgili sorunlar ve katkı payını ödeyememenin ilk sırayı aldıkları görülmektedir. Bunun dışında aktarılan bilgilerin teorik kalması, uygulama yapılamaması ve otomasyon kaynaklı sorunlar dile getirilmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Yükseköğretim kurumlarına geçiş hakkı kazanan öğrencilerin öğretimlerinin ilk yılına başka bir ilde girmeleri, ailelerinden ayrılmaları, yeni arkadaşlarıyla tanışmaları gibi pek çok yeni durum neticesinde çeşitli zorluklar yaşaması muhtemeldir. Kimi zamanda öğretim etkinliklerinin farklılaşmasından kaynaklanabilecek problemler yaşaması ihtimal dâhilindedir. Bu zorlukların önemli bir bölümü dışarıdan verilecek destek ile üstesinden gelinebilecek niteliktedir. Ancak bu desteğin verilebilmesinin ön şartının sorunların belirlenmesi olduğu söylenebilir. Bu araştırma bu gereklilik bilinciyle yürütülmüş ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- *Öğrenci Görüşlerine Göre Öğretim Elemanlarına Yönelik Sorunlar:* Her şeyi anlatmamaları, bazı konuları öğrencilerin öğrenmesini beklemeleri, Katı ve Kuralcı oluşları, Öğrencilere karşı ilgisiz oluşları, Uygulama yaptırmamaları, Samimiyetsiz olmaları, Çok hızlı ders anlatmaları ve Planlı ve programlı olmamaları
- *Öğrenci Görüşlerine Göre Öğrenme Ortamlarına Yönelik Sorunlar:* Atölye ve laboratuvar imkânlarının kısıtlı olması, sınıfların kalabalık olması, derslerin anlatıldığı ortamların sıkıcı bulunması, imkânların yeterince kullanılmaması
- *Öğrenci Görüşlerine Göre Öğrenme Yükseköğretimdeki Arkadaşlık İlişkilerine Yönelik Sorunlar:* Çıkara dayalı ve yapmacık oluşu, gruplaşmaların görülmesi, daha fazla sorumluluk beklenmesi, ideoloji ve toplumsal konuların etkisinde olması ve başka sorunlara yol açması

- *Öğrenci Görüşlerine Göre Yönetim Kademesine Yönelik Sorunlar:* Katı ve kuralcı oluşları, öğrenci sorunlarıyla ilgilenmemeleri, ulaşılmaz görülmeleri, öğrencileri gelişmelerden haberdar etmemeleri, işlerin yavaş ilerlemesi ve yönetim kademesiyle hiç karşılaşmamaları
- *Öğrenci Görüşlerine Göre Diğer Sorunlar:* Sosyal etkinliklerin azlığı, ulaşım problemleri, yurt koşullarının kötü oluşu, ekonomik problemler ve güvenlik problemleri

Sorunların niteliğine bakıldığında şaşırtıcı bir durumla karşılaşıldığı söylenemez. Yükseköğretim programları bir mesleğe yönelik olması nedeniyle öğrenci çalışma ve çabasını gerektirmektedir. Öğrencilerin yeteneklerini geliştirmeleri, öğrenmeyi öğrenme felsefesine uygun davranışlar kazanmaları onların gelecekteki iş yaşamlarında sürekliliklerinin sağlanması noktasında önemlidir. Diğer taraftan hem müfredatın yoğunluğu ve hem de öğretim elemanlarının görev çeşitliliği nedeniyle öğrencileriyle yeterince ilgilenmeleri mümkün olamamaktadır.

Öğretim elemanı kaynaklı sorunlara yükseköğretim perspektifinden bakıldığında dikkate değer bir durum daha vardır. Yükseköğretim sistemine geçiş yapan öğrenciler farklı altyapı, tecrübelerle sahiptirler (Crabtree ve Roberts, 2007). Farklı ortamlarda yetişmiş, farklı kültürel özellikleri taşımaktadırlar. Dolayısıyla öğretim elemanlarının birbirinden oldukça farklı olan bu öğrencilere öğretim yapması görevsel anlamda güçlükler içermektedir. Öğretim elemanlarının yaşanan bu sorunlar açısından durumu sorgulandığında öğrenci destek sistemi ve gerekli akademik beceriler anlamında kusurlar görülecektir (Gorard ve diğerleri, 2006; Harvey ve diğerleri, 2006). Teorik bilgilerin pratiğe dönüştürülmesine imkân sağlayan atölye ve laboratuvar uygulamalarıyla desteklenmemesinin kabul edilir yanı yoktur. Öğrencilerin öğretim elemanlarından ilgi beklentileri yadsınmamalıdır. Zira öğrencilerin bu dönemde bir yalnızlık hissine kapılmaları ve güvenilecek birilerini aramaları söz konusudur. Benzer şekilde arkadaşlık ilişkilerinde görülen ideolojiye dayalı olma, gruplaşmaların görülmesi sorunları gençlerin yaşadıkları boşlukları doldurma ihtiyacı olarak yorumlanabilir. Üniversite yerleşkelerinin genelde şehir merkezine uzak olmaları birtakım ulaşım problemlerinin yaşanmasına neden olmaktadır. Öğrenci sayısının fazlalığı ise yurt imkânlarının her öğrenciye eşit fırsat ve kalitede sunulmasına engeldir.

Öğrencilerin sıklıkla atölye ve laboratuvar eksikliğinden yakındıkları görülmüştür. Bu durum pek çok yükseköğretim kurumunun ortak sorunudur. Temelinde finansman problemi vardır. Erdem'in de değindiği gibi (2006) tüm ülkelerde olduğu gibi yükseköğretim kurumlarının başlıca gelir kaynağı devlet bütçesinden karşılanmaktadır. Üniversitelerin hizmet sunarak elde ettiği gelirlerin önemli bir bölümü üniversite hastanelerinden elde edilmekle beraber bu gelirlerin üniversite hastanelerinin giderlerini dahi karşılamadığı bilinmektedir. Bu durum ülkemiz açısından daha da anlamlı bir yapıya bürünmüştür. Ülkemizin genç nüfusu, bir başka ifadeyle eğitim talep eden nüfusu fazladır. Bu daha fazla üniversite, daha fazla laboratuvar dolayısıyla da daha fazla eğitim harcaması anlamına gelmektedir.

Yaşanan bu problemlerin çözümünde fakülte ve yüksekokul düzeyinde oryantasyon eğitimi verebilecek birimlerin oluşturulmasında yarar görülmektedir. Bu yapı üst sınıf öğrencilerinin geçiş hakkı kazanmış öğrencileri bilgilendirmesi, rehberlik etmesi şeklinde de desteklenebilir. Bunun yanında birinci sınıflarda ders verecek öğretim elemanlarının muhtemel sorunlara yönelik eğitim almaları da bir başka işlevsel yol olarak planlanabilir.

Kaynaklar

- Acar, N., V. (1986). Üniversite Öğrencilerinin Problemlerinin Akademik Başarıya Etkisi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1, Sayfa: 65-76.
- Arslan, H. (2009). Ortaöğretimden Yükseköğretime Geçişte Yaşanan Sorunlar. Eğitime Bakış Dergisi, sayı 15, sayfa:32-36.
- Büyükoztürk, Ş., Çakmak, E., K., Akgün, Ö., E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2008). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Crabtree, H. & Roberts, C. (2007). Understanding the Problems of Transition into Higher Education. Education in a Changing Environment, International Conference, 12 - 14 September, Manchester, U.K.
- Erdem, A. R. (2006) Dünyadaki Yükseköğretimin Değişimi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15, 299-314
- Gizir, C., A. (2005). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Son Sınıf Öğrencilerinin Problemleri Üzerine Bir Araştırma. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 1, Sayı 2, Sayfa:196-213.
- Gorard, S., Smith, E., May H., Thomas, L., Adnett, N. & Slack, K. (2006), Review of Widening Participation Research: Addressing the Barriers to Participation in Higher Education. http://www.hefce.ac.uk/pubs/rdreports/2006/rd13_06/
- Harvey, L., Drew, S., Smith, M. (2006). The First-year Experience: A Review of Literature for the Higher Education Academy. http://www.heacademy.ac.uk/research/Harvey_Drew_Smith.pdf

- Kaygusuz, C. (2002). Üniversite Öğrencilerinin Problem Alanları ve Bunların Bazı Değişkenlerle İlişkileri. Eğitim Araştırmaları Dergisi, 6, Sayfa: 76-86.
- Kılıç, M.(1995). “Üniversite Öğrencilerine Göre Ruh Sağlığını Bozan Nedenler ve Tedavide Başvurdukları Çözüm Yolları”. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (2)2, 86-103.
- Kuş, E. (2007). Nicel-Nitel Araştırma Teknikleri. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kutlu, M. (2004). Üniversite Öğrencilerinin Alıştırma-Oryantasyon Hizmetlerine İlişkin Karşılaştıkları Sorunlar ve Beklentileri. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz, MALATYA.
- Lucas, M., S.(1993). Personal, Social, Academic and Career Problems Expressed by Minority College Students. Journal of Multicultural Counseling and Development, 21, Page: 2-14.
- Özgüven, E. (1992). Üniversite Öğrencilerinin Sorunları ve Baş Etme Yolları. H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:7, sayfa:5-13.
- Özkan, S. ve Yılmaz, E. (2010). Üniversite Öğrencilerinin Üniversite Yaşamına Uyum Durumları (Bandırma Örneği). Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi, Cilt: 5, Sayı:13.
- Türkü, A.,S., Kızıldağ, A., Yemenici, B. ve Bıyık, N. (2004). Anadolu Üniversitesi Öğrencilerinin Sosyo-Demografik Özellikleri, Sorunları ve Üniversiteye İlişkin Görüşleri. Eskişehir Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Ültanır, E. (1998). Üniversite Öğrencileri İçin Geliştirilen Problem Tarama Envanterinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 10, sayfa: 23-32.